

PROPUNERE DE POLITICI

REGULAMENTUL cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții

Elaborat de Diana Enachi, Viorel Pîrvan

Acest document a fost elaborat în cadrul proiectului „Cutting edge improvements in the public procurement system in Moldova through inclusiveness, creativity and low abiding practices” / „Îmbunătățiri inovative în sistemul de achiziții publice din Republica Moldova prin incluziune, creativitate și practici de respectare a legislației”. Această publicație a fost finanțată de UE și co-finanțată de UK aid cu suportul Guvernului Marii Britanii. Responsabilitatea pentru conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflectă neapărat poziția UE și a Guvernului Britanic.

Acest proiect este finanțat de către Uniunea Europeană.
Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova
Str. Kogălniceanu, 12 MD 2001 Chișinău, Republica Moldova
Tel: (+37322) 210932 Fax: (+37322) 245714

Comisia Europeană este organul executiv al UE.

„Uniunea Europeană este constituită din 28 state membre care au decis să-și unească treptat know-how-ul, resursele și destinele. Împreună, pe parcursul unei perioade de extindere de 50 de ani, ele au creat o zonă de stabilitate, democrație și dezvoltare durabilă, asigurând diversitatea culturală, toleranța și libertățile individuale. Uniunea Europeană este decisă de a împărtăși realizările și valorile sale cu țările și popoarele de dincolo de frontierele sale.”

British Embassy
Chisinau

Proiectul este implementat
de Institutul pentru
Dezvoltare și Inițiative
Sociale (IDIS) „Viitorul”

Date de contact:
MD 2005 Chișinău
Str. Iacob Hâncu 10/1
Tel: (+37322) 210932
Fax: (+37322) 245714

Proiectul este
cofinanțat de
UK aid
cu suportul
Guvernului
Marii Britanii

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” este succesorul de drept al Fundației Viitorul, și păstrează în linii mari tradițiile, obiectivele și principiile de acțiune ale fundației, printre care se numără: formarea de instituții democratice și dezvoltarea unui spirit de responsabilitate efectivă printre oamenii politici, funcționari publici și cetățenii țării noastre, consolidarea societății civile și spiritului critic, promovarea libertăților și valorilor unei societăți deschise, modernizate și proeuropene. IDIS „Viitorul” reprezintă o instituție de cercetare, instruire și inițiativă publică, care activează pe o serie de domenii legate de: analiză economică, guvernare, cercetare politică, planificare strategică și management al cunoștințelor în Republica Moldova.

Orice utilizare a unor extrase ori opinii ale autorului acestei publicații trebuie să conțină referință la IDIS „Viitorul”.

Pentru mai multe informații asupra acestei publicații ori asupra abonamentului de recepționare a publicațiilor editate de către IDIS, vă rugăm să contactați IDIS „Viitorul”.

Adresa de contact:

Chișinău, Iacob Hâncu 10/1, 2004, Republica Moldova

Telefon: (373-22) 21 09 32

Fax: (373-22) 24 57 14

www.viitorul.org

Notă introductivă

Necesitatea revizuirii Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții a apărut odată cu modificarea și completarea cadrului legal primar, și anume a Legii privind achizițiile publice (nr.131/2015). Astfel, noile prevederi legislative aprobate la 26 iulie 2018 (prin legea nr. 169 pentru modificarea legii 131/2015 privind achizițiile publice) au determinat necesitatea elaborării unui nou Regulament care să prevadă stabilirea atribuțiilor, obligațiilor și drepturilor grupului de lucru pentru achiziții publice din cadrul autorităților contractante (în continuare GLAP).

Prin urmare, Ministerul Finanțelor, care asigură reglementarea politicii statului în domeniul achizițiilor publice prin elaborarea și promovarea cadrului legislativ, a elaborat proiectul Hotărârii Guvernului de modificare a Regulamentului privind achizițiile publice de lucrări în scopul corelării cadrului normativ secundar la noile prevederi ale Legii 131/2015.

Principalele prevederi ale proiectului sunt:

1. Regulamentul își propune să aducă mai multă claritate în privința activității GLAP în procesul de inițiere și desfășurare a procedurilor de achiziție publică, inclusiv care se referă la:

- elaborarea documentației de atribuire, formularul Documentului Unic de Achiziții European (în continuare DUAE) și alte documente aplicare în procesul de achiziție;
- elaborarea documentelor necesare pentru sancționarea operatorilor economici în cazul îndeplinirii necorespunzătoare sau neîndeplinirii cauzelor contractuale;
- lansarea procedurilor de achiziție prin sistemul electronic de achiziții MTender (publicarea anunțului de intenție, anunțului de participare, documentației de atribuire, recepționarea ofertelor, etc.);

2. Reglementarea dreptului autorităților contractante de a apela la servicii de achiziție sau la autoritate sau la autoritatea centrală de achiziție. De menționat că dreptul autorității contractante de a apela la furnizori de servicii de achiziție sau la autoritatea centrală de achiziție în scopul pregătirii și administrării procedurilor de achiziție publică în numele și în beneficiul autorității contractante este prevăzut în Legea 131/2015.

Menționăm că modificările și prevederile de mai sus sunt binevenite (completarea atribuțiilor și obligațiilor GLAP, argumentarea de a nu recurge la atribuirea contractelor pe loturi, publicare în BAP a anunțului privind organizarea consultării pieței, schimbul de informații prin mijloace electronice, excluderea procesului-verbal de deschidere a ofertelor în cazul procedurilor desfășurate electronic prin MTender, obligația expunerii opiniei separate a membrului GLAP etc.,). Acestea vor contribui la sporirea calității și eficientizarea procesului de achiziție, precum și la asigurarea principiului de "value for money", conform tendințelor și practicilor internaționale.

Propuneri de politici

Suplimentar prevederilor propuse în proiect de către Ministerul Finanțelor, venim cu câteva propuneri de politici din partea societății civile ce urmează a fi luate în considerare în procesul de adoptare a noului Regulament cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții. Totodată, recomandăm Ministerului Finanțelor revizuirea și adoptarea noului Regulament cu respectarea prevederilor legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional.

1. Participarea reprezentanților societății civile în componența GLAP

PREVEDERE ACTUALĂ	PROPUNERE DE POLITICĂ	ARGUMENTARE
Punctul 13. Autoritatea contractantă va include obligatoriu în componența grupului de lucru reprezentanți ai societății civile, în cazul în care a fost depusă o cerere scrisă în acest sens cu două zile înainte de data-limită de depunere a ofertelor, dar aceștia nu pot constitui mai mult de o treime din componența totală a grupului.	Se propune excluderea sintagmei <i>"dar aceștia nu pot constitui mai mult de o treime din componența totală a grupului."</i> Pe cale de consecință, se impune și excluderea pct.17 din Regulament	Prevederea actuală limitează drepturile societății civile de a participa și monitoriza procesul de achiziție, așa cum prevede legislația. Plafonarea privind numărul reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru nu este argumentată în contextul în care aceștia au doar drept de vot consultativ.
Punctul 14. Cererea prevăzută la pct. 13 va cuprinde cel puțin: denumirea organizației, numele și prenumele reprezentantului acesteia, copia de pe documentul ce confirmă împuternicirile sau numele și prenumele persoanei fizice; adresa juridică și poștală sau adresa de domiciliu; datele de contact, inclusiv adresa electronică; procedura de achiziție la care solicită să fie inclus în componența grupului de lucru	Se propune simplificarea procedurii de includere a reprezentanților societății civile în componența GLAP, prin prevederea dreptului oricărui cetățean/persoană fizică de a face parte din componența GLAP. Totodată, ar fi oportun de indicat expres modalitățile prin care un reprezentant al societății civile poate înainta cererea, cu specificarea că pot fi utilizate instrumentele electronice (e-mail, viber, facebook) de care dispune autoritatea contractantă. Această propunere se referă și la pct.18, pct.23, pct.24 din Regulament.	Procedura de includere a reprezentanților societății civile în componența GLAP este una birocratică și nu permite participarea în procesul de achiziție a oricărui cetățean, care de facto și de iure este membru al societății civile. Totodată, prin utilizarea instrumentelor clasice (scrisori oficiale expediate) este dificil pentru un reprezentant al societății civile de a transmite solicitarea, comunica cu membrii grupului de lucru, de a obține informații în mod rapid pentru a putea participa la ședințele care îi interesează
Punctul 19. Grupul de lucru, în cazul în care sînt depuse mai multe cereri decît numărul admis în raport cu numărul de membri cu drept de vot deliberativ, va desemna solicitanții pentru a fi incluși grupul de lucru alege solicitanții în componența grupului de lucru prin tragere la sorți. Punctul 20, 21, 22	Se propune excluderea acestor puncte	Vezi argumentarea mai sus, la punctul 13

2. Atribuțiile grupului de lucru pentru achiziții

PREVEDERE ACTUALĂ	PROPUNERE DE POLITICĂ	ARGUMENTARE
Punctul 29. Grupul de lucru sau, după caz, specialistul certificat în domeniul achizițiilor publice îndeplinește următoarele atribuții: - monitorizează executarea conformă a contractelor de achiziții publice;	Se propune completarea atribuției cu următoarele: "întocmind rapoarte în acest sens, trimestrial/semestrial și anual."	Pentru a oferi claritatea atribuției privind monitorizarea executării conforme a contractelor de achiziție publică.
Punctul 29. - păstrează și ține evidența tuturor documentelor din cadrul procedurilor de achiziție publică;	Se propune includerea mențiunii prin care în cazul procedurilor desfășurate prin intermediul sistemului electronic de achiziții MTender, documentele pot fi păstrate în mod electronic.	În contextul implementării achizițiilor electronice, este necesară păstrarea și evidența electronică a documentelor aferente procedurii de achiziție publice.
Punctul 29. - întocmește documentele necesare pentru sancționarea operatorului economic în cazul îndeplinirii necorespunzătoare a clauzelor contractuale	Se propune completarea punctului respectiv cu reglementarea mecanismului de sancționare. La fel, propunem după expresia "în cazul" să fie completat cu expresia "neîndeplinirii sau" și mai departe după text (legea 131/2015 utilizează o astfel de formulă în art.76 alin.(6))	Este binevenită introducerea acestui punct, dar este o normă neclară/evazivă, ceea ce va crea dificultăți de aplicare în practică de către autoritățile contractante
Punctul 29. - 3) elaborează, modifică și publică planurile anuale de efectuare a achizițiilor publice;	Se propune completarea după cuvântul "anuale" cu cuvintele "și trimestriale"	Textul va corespunde art.15 alin.(1) lit.a) din legea nr.131/2015

3. Obligațiile grupului de lucru pentru achiziții publice

PREVEDERE ACTUALĂ	PROPUNERE DE POLITICĂ	ARGUMENTARE
Punctul 30. Grupul de lucru sau, după caz, specialistul certificat este obligat: - să asigure întocmirea și să păstreze dosarul de achiziție publică pe un termen de 5 ani de la inițierea procedurii de achiziție;	Se propune completarea acestui punct cu mențiunea expresă a faptului că pentru procedurile desfășurate prin sistemul electronic va fi păstrat dosarul electronic.	În contextul implementării achizițiilor electronice, este necesară reglementarea păstrării dosarului electronic. Altfel, este în contradicție cu principiile achizițiilor electronice care presupun inclusiv reducerea la maxim a utilizării hârtiei în procesul de achiziție.

4. Procesul – verbal de deschide a ofertei

PREVEDERE ACTUALĂ	PROPUNERE DE POLITICĂ	ARGUMENTARE
Punctul 29. Fiecare membru al grupului de lucru este obligat să semneze procesul-verbal de deschidere a ofertelor și procesul-verbal de evaluare a ofertelor. Procesul-verbal de deschidere a ofertelor, în cazul în care reprezentanții operatorilor economici solicită, va fi înaintat acestora spre contra-semnare.	Se propune ajustarea punctului și includerea mențiunii "cu excepția procedurilor de atribuire desfășurate electronic prin sistemul MTender"	Vezi argumentarea la punctele de mai sus

5. Accesul la informație

PREVEDERE ACTUALĂ	PROPUNERE DE POLITICĂ	ARGUMENTARE
Punctul 47. Grupul de lucru oferă informația privind desfășurarea procedurilor de achiziție publică în conformitate cu legislația în domeniul achizițiilor publice, dacă aceasta nu conține secrete tehnice sau comerciale, precum și aspecte confidențiale ale ofertelor, conform prevederilor Legii nr. 171-XIII din 6 iulie 1994 cu privire la secretul comercial sau a Legii nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat.	Se propune de a indica expres că în cazul unor documente solicitate doar o parte este secret de stat / comercial / date catacter personal, această parte a textului se hașurează / ascunde, iar restul textului se comunică solicitantului	Trebuie de dezvoltat și descifrat prevederile ce se referă la accesul la informații a persoanelor fizice / juridice, inclusiv mass-media, or ca regulă se refuză informațiile ce țin de achizițiile publice, fiind catalogate ca secret comercial, informații cu caracter secret, date cu caracter personal. În speță, autoritățile publice interpretează abuziv prevederile legale și refuză prezentarea întregului document solicitat, fiind încălcat dreptul constituțional al persoanei la informație. O soluție în acest sens este de a specifica și descrie cum documentele de achiziții publice pot fi prezentate publicului cu ascunderea / hașurarea doar a părților din text care ar putea reprezenta date cu caracter personal, secret de stat sau secret comercial.

